

**Sand Life (Life 11 NAT/SE/000849):
Restaureringsplan för Natura 2000-området
Verkeåns dalgång, SE0420075, delområde
Brösarps backar i Simrishamns kommun.**

Inledning

Restaureringsplanen beskriver vad som ska göras i naturreservatet för att nå de mål som är uppsatta inom Life + projektet Sand Life

1. SYFTE

Att:

restaurera de inom området förekommande naturtyperna som ingår i EU:s nätverk av skyddsvärda områden, Natura 2000, så att de kan nå gynnsamt tillstånd.

Syftet ska nås genom att:

- Rövning av träd och buskar med/utan stubbrytning
- Grävning av sandblottor
- Naturvårdsbränning

2. BESKRIVNING AV OMRÅDET

2.1 Uppgifter om området

Natura 2000-område	Verkeåns dalgång SE0420075
Naturreservat	Verkeån, delområde 1
Län:	Skåne
Kommun:	Simrishamn
Förvaltare:	Länsstyrelsen Skåne

2.2 Allmän beskrivning av området

Delområdet Brösarps backar inom naturreservatet Verkeån, delområde 1, tillhör det östskånska backlandskapet där isälvarna efter inlandsisen har avsatt stora mängder sediment. Den kalkrika marken har tillsammans med människans brukande av jorden skapat förutsättningar för unika växtsamhällen som hyser en rik insektsfauna. Idag är Brösarps backar rena betesmarker men här har man haft odlingslotter i ett ambulerande åkerbruk under hundratals år.

De mäktigt kuperade Brösarps norra backar har en rik och varierad flora. Här finns bl a sandstäpp, en sällsynt vegetationstyp med arter som sandnejlika och stor sandlilja. Sandstäppen gynnas av omrörning i marken som dels för upp kalkrik sand till ytan och dels skapar öppna blottor där växter lätt kan slå rot. Förr bedrevs ett ambulerande åkerbruk på backarna men sedan 1920-talet har området legat som betesmark. Idag förekommer sandstäppen främst på sydvända sidor där erosion sker och kaniner sprätter fram kalkrik sand.

Mellan Brösarp och Ravlunda ligger de kulliga Brösarps södra backar, mest kända för den rika vårblomningen med mängder av gullvivor. I dalgången finns flera fornlämningar och bebyggelse med lång historia, bland annat Hallamölla kvarn med anor från 1400-talet, Glimmebodagården norr om Brösarps norra backar och Andrarums alunbruk från 1637.

Torrängarna inom delområden A och B i Brösarps backar är idag en mosaik av naturtyperna torra hedar (4030), bortståtelhed/grå dyn (2130), kalkgräsmarker (6210) med mindre ytor av sandstäpp (6120).

3. RESTAURERINGSÅTGÄRDER

3.1 Övergripande beskrivning

I hela området måste restaureringsåtgärder utföras som återställer en god bevarandestatus för de naturtyper som återfinns i området samt ökar arealen av naturtyperna torra hedar (4030), kalkgräsmarker (6270), silikatgräsmarker (6210) och sandstäpp (6120). Det är främst en ökad igenväxning tillsammans med förändringar i pH i markskiktet som är hoten mot de biologiska värden som finns i området.

Naturreservatet är mycket viktigt som friluftsområdet och besöksantalet är stort, främst under sommaren

Restaureringsåtgärderna anpassas så att de kan utföras inom de krav som finns i regelverket för miljöersättningar inom jordbruksstödet.

Jordanalys genomfördes under 2013. Vid varje provpunkt mättes pH, kalkhalt samt tillgängligt kväve och fosfor. Tillgängligt kväve (N) och fosfor (P) mättes i det översta sandlagret (0-10cm) och pH samt kalkhalt mättes där man kom ner i sanden till 80 cm djup. Uppföljande prov inför skötselåtgärder analyserar enbart pH.

Fornlämningar får inte skadas i samband med avverkning och utkörning av virke. Vid röjningar ska röjningsmaterialet inte ligga kvar nära eller i fornlämningar. Eldning får aldrig ske i närheten av fornlämningar då det kan ställa till svårigheter vid en eventuell framtida utgrävning. Det finns en risk att en längre tids kraftig eldning går djup ner under markytan och förstör djupare lager av fornlämningar.

3.2 Restaureringsområden med mål och åtgärder

I hela området måste restaureringsåtgärder utföras som återställer en god bevarandestatus för de naturtyper som återfinns i området samt ökar arealen av naturtyperna grässanddynen (2330), sandstäpp (6120) och kalkgräsmarker. Det är främst en ökad igenväxning tillsammans med förändringar i pH i markskiktet som är hoten mot de biologiska värden som finns i området.

Delområde	Areal (ha)
A	108,9
B	38,1

Delområde A

Beskrivning:

Delområdet ligger inom naturreservatet Verkeån, delområde 1 och består av betade kullar av naturtyp hedar (4030), kalkgräsmark (6210) och ett mindre område med borsttåtelhed/grå dyn (2130) med inslag av sandstäpp (6120). I ett par ytor har enbuskar tagit över och bildat ogenomträngliga bestånd. Ljungen har också ökat på bekostnad av övriga naturtyper och bildar på flera ställen heltäckande bestånd.

Restaureringsmål:

Öppna, betade sandmarker av naturtyp torr 2130, 4030 och 6270 med sandblottor och ytor med gles vegetation. Öka arealen av sandstäpp (6120) på bekostnad av andra naturtyper. I samtliga naturtyper har sandblottor och ytor med gles vegetation. Ljungen har en minskad utbredning.

Åtgärder:

Genom grävning, plöjning och harvning skapas sandblottor och ytor med gles vegetation. Där jordprover indikerar att kalkhaltig sand med högre pH finns längre ned djupgrävs sandblottorna för att få upp den kalkhaltiga sanden.

Röjningar med avverkning och stubbrytning i områden med enbuskar så att endast 10-30 % av enbuskarna blir kvar.

Delområde B

Beskrivning:

Ett område som domineras av torra hedar (4030) med inslag av kalkgräsmark (6210), borsttåtelhed (2130) och små ytor med sandstäpp (6120).

Restaureringsmål:

Öppna, betade sandmarker av naturtyp torr 2130, 4030 och 6270 med sandblottor och ytor med gles vegetation. Öka arealen av sandstäpp (6120) på bekostnad av andra naturtyper. I samtliga naturtyper har sandblottor och ytor med gles vegetation. Ljungen har en minskad utbredning.

Åtgärder:

Genom grävning, plöjning och harvning skapas sandblottor och ytor med gles vegetation. Där jordprover indikerar att kalkhaltig sand med högre pH finns längre ned djupgrävs sandblottorna för att få upp den kalkhaltiga sanden.

Röjningar med avverkning och stubbrytning i områden med enbuskar så att endast 10-30 % av enbuskarna blir kvar.

4. ARBETSGÅNG

Period 1 (augusti 2012 – september 2013)

Planering av arbete samt uppföljning. Jordprovsanalyser.

Period 2 (oktober 2013 – december 2016)

Skötselåtgärder enligt beskrivning i område A-C.

Period 3 (januari 2017 – juli 2018)

Enstaka uppföljande grävningar och naturvårdbränning.

Uppföljning av skötselåtgärder i form av inventeringar och flygfotoanalyser.

5. INFORMATION

- Fältvandringar som visar på områdets värden och de åtgärder som görs i området
- Informationsskyltar vid ingångar till området
- Hemsida där information om restaureringsåtgärder läggs ut kontinuerligt

6. UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Digitala foton tas före och efter restaureringsåtgärderna

Inom Sand Life sker uppföljning av habitat och arter före och efter restaureringsåtgärder. Efter projektets avslutade kommer fortsatt uppföljning ske genom basinventeringen och resultaten rapporteras till EU.

Länsstyrelserna i Halland, Skåne och Kalmar ansvarar för att uppföljning efter projektets slut sker inom respektive län

7. SKÖTSEL EFTER RESTAURERING

När restaureringen slutförts återgår allt ansvar för skötseln för Natura 2000-området till Länsstyrelsen Skåne. Skötsel syftar att uppnå målen i bevarandeplanen för Natura 2000-området Verkeåns dalgång samt skötselplanerna för naturreservaten Drakamöllan och Kumlan.

Länsstyrelserna i Halland, Skåne och Kalmar ansvarar för att uppföljning efter projektets slut sker inom respektive län.

Bilaga 1. Karta över Natura 2000-området

Verkeåns dalgång med delområdet Brösarps backar med skötselområden A-B i blå markering. Den röda linjen markerar gräns för Natura 2000. Fornlämningar är markerade i orange

0 250 500 1 000 Meters

